

„Fram, fram! Kristmænd,
Korsmænd, Kongsmænd!“

St. Olaf.

„Ret og Sandhed.“

Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betales med 1 krone pr. kvartal (porto iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristianas og for andre end forannevnte landes vedkommende i St. Olavs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betales med 10 øre pr. petitioline.

Vore ærede abonnenter i Norge udenfor Kristiania, i Sverige og Danmark, Tyskland, Østerrige og Luxemburg bedes fornye sit abonnement igjennem posten snarest. Abonnenterne i Kristiania og i andre lande end de ovennævnte, der ikke afbestiller det inden den 1ste juli, betragtes fremdeles som abonnenter.

Samtlige abonnenter for 3dje kvartal kan gratis erholde: „*Jacquemet: Den apostoliske lære, ud dragen af bibelen, 2den udg.*“

Politisk oversigt.

Stortinget har med 84 stemmer mod 28 vedtaget regjeringsforslaget om at nedsætte tolden paa kaffe med 10 øre pr. kilo; nedsættelse af sukkertolden forkastedes; den hidtidige told af 4 øre pr. kilo af sirup ophævedes; told paa trælast nedsattes fra 33 til 20 øre pr. m³.

Uenigheden mellem den engelske justis- og indenrigsminister og Londons politidirektør Monroe om politiets lønningsvilkaar er endt med, at denne fik sin søgte afsked, og en oberst Bradford er bleven hans efterfølger. — Englands interesser trues mer og mere alvorlig i dets nordamerikanske fristater, da newfoundlændere, der paa fiskerbankerne ved øen har havt voldsomme sammenstød med franske fiskere, og kanadierne, der i Beringshavet torulempes af folk fra fristaterne, begge er utilfredse med moderlandets mangel paa energi til at forsvare sine kolonier. — Underhuset har med ringe majoritet vedtaget regjeringsforslaget om, at grevskabsraadene kan lukke udskjækningslokaler mod at give vedkommende beverter en pengeerstatning. Oppositionen vilde ikke vide af godtgjørelse.

Medens biskopen af Limerick (Irland) optræder mod boycotting og felttogsplan, reiser hans erkebiskop, Crooke af Cashel, til London for at vie den fremragende irske folkefører O'Brien, hvoraf man ser, at om end biskoperne ikke kan billige visse imod gods-eierne anvendte forkastelige midler, ærer de dog forkjæmperne for Irlands gode ret.

Utilfredshed i Tyskland med den trufne overenskomst med England angaaende Østafrika og Helgoland træder mer og mere for dagen. Navnlig fremkalder afstaaelsen af det værdifulde Uganda ved Viktoria-Nyansasøens nordkyst smerte, og ligeledes, at Sansibar, som ligger kort udenfor den af tyskerne beslaglagte og beholdte kyst, ikke er bleven paa tysk haand. Helgoland kan vistnok i tilfælde af krig have sin store betydning; men traktatens modstandere søger at stille

dets betydning i skygge. Oens befolkning vil nok ikke vide af Tyskland at sige, skjønt dette trøster dem med, at de i 20 aar skal være skattefrie, og at ingen nulevende skal blive soldat. Og det er endda fremhævet i Tyskland, at det er stamfrænder, som sidder derude paa øen i et antal af 1800. Men hvem er saa dum at give sig under den tyske militærstok, naar han staar under England! — Angaaende regjeringens store militære lovforslag erklærede rigskansleren, at regjeringen hverken kunde opgive det eller modtage ændringsforslag. I saadant tilfælde synes forhandlinger temmelig overflødige. Loven er antagen, hvorved hæren paa fredsfod bliver 486.983 mand, de etaarige frivillige ikke medregnede. Men samtidig vedtoges med overvældende majoritet nogle resolutioner af centrumsføreren Windthorst. Disse gik ud paa at rette anmodning til regjeringen om at frafalde planen om at indkalde alle vernepligtige til aktiv tjeneste, at frafalde septennatet, saa rigsdagen faar indflydelse paa militærstyrkens fastsættelse som paa andre sager, at træffe forberedelser til fredsstyrkens formindskelse samt endelig at søge gennemført toaarig tjenestetid.

Atter er der foregaaet et ministerskifte i den preussiske regjering, idet finansminister Scholz har taget sin afsked, og den nationalliberale deputerede Miquel er udnævnt til hans eftermand. Denne betegnes som „en af de dygtigste parlamentariske linedansere“.

Den franske finansminister har vundet budgetudvalgets bifald til optagelse af et uopsigeligt 3 pct.s laan paa 700 mill. francs.

Bulgarien har rettet det forlangende til Tyrkiet, at dette skal anerkjende Ferdinand som dets fyrste, og truer med, i andet fald at ville opsigte sultanen, dets lydherre, huldskab og troskab. Det raadne Tyrki faar vel bøie sig for bulgarerne trods Ruslands misfornøielse dermed.

Brasiliens præsident har den 22de offentliggjort en ny forfatning. — Republiken er officielt anerkjendt af Frankrige.

Gudstjenesten i st. Olafs kirke i Kristiania.

Søndag den 29de juni: Kl. 7 stille messe. — Kl. 8 stille messe med homili. — Kl. 10 levtmesse med prædiken. — Kl. 5 festandagt med prædiken.

Ugekalender.

Søndag den 29de juni. *Petri og Pauli dødsdag.* (Læst: Ap. gj. 12, 1—11; evang.: Matth. 16, 13—19). — Mandag. Ihukommelse af st. Paulus. — Tirsdag den 1ste juli. Oktavdag til Johannes den døbers fest. — Onsdag. Vorfrues besøg hos Elisabeth. — Torsdag. Paul I. pave, † 767. — Fredag. Irenæus, biskop af Lyon og martyr, † 202. — Lørdag. Cyrillus og Methodius, munke og biskoper, slavernes apostler, 9de aarhd. Søndag den 6te. Ihukommelse af Vorherres kostbare blod.

St. Petrus's og Paulus's fest.

St. Petrus er den apostel, der altid i den kristne kirke betragtedes som den ypperste, i kraft af den værdighed og det hverv, Vorherre skjænkede ham: at være hans kirkes støtte og bærer, vogter og overhoved. Han stod derfor altid i kristenhedens bevidsthed som troens apostel, og det var protestantismen forbeholdt at fratage ham æresnavnet og give det til Paulus, der i sine breve fremhæver troen saa skarpt i modsætning til gjerninger uden tro. At kalde Paulus istedenfor Petrus „troens apostel“ er en protest mod catholicismen; thi det er — skjønt det ikke behøvede at være det — en bekjendelse af protestantismens retfærdiggjørelseslære. At kalde Petrus troens apostel er derimod en bekjendelse af catholicismen; thi det er en bekjendelse af, at Petrus er — næst Kristus — den eneste kirkes grundvold og overhoved.

Men vi skal ikke opholde os herved idag, paa de to apostelfyrsters dødsdag; lad os hellere kaste et blik paa en af de dyder, de i saa fremragende grad har besiddet, og som fremtræder i bibelen gennem deres egne handlinger og ord, nemlig deres tro.

Ser vi da først paa Petrus, saa finder vi ham udmerket ved en fremragende tro. Vi kjender jo det berømte sted Matth. 16, 13—19, hvor Kristus gjør sine disciple det spørgsmaal, hvem folk, og derpaa hvem de selv holdt Ham for. Paa den første del af spørgsmaalet kunde alle svare: „Men de sagde: Nogle siger, at Du er o. s. v.“ Til spørgsmaalets anden del derimod tier flokken. „Da svarede Simon Petrus og sagde: Du er Kristus, den levende Guds søn.“ Og at Petrus her ikke blot taledede som de øvriges Aron, men fordi han besad en klarere og sterkere tro, det ser man dels af, at de øvrige svarede med til spørgsmaalets første del, og dels af, at Vorherre udtaler sin glæde, giver anerkjendelse og belønning, idet Han siger, at Petrus's bekjendelse var frugt af særlig guddommelig oplysning; idet Han endvidere gjør Petrus, for hans tros skyld, til kirkens altid uomstødelige grundvold og

giver ham magt til at lukke sjælene ind i eller stænge dem ude fra saligheden. Et andet vidnesbyrd om apostelfyrstens faste tro giver Joh. 6, 66—69. Jesus har talt om sit kjøds og blods sakrament, og endel disciple gaar forargede fra Ham. Saa spørger Jesus de udvalgte tolv, om de ikke vil gjøre ligedan. „Da svarede Simon Peter Ham: Herre, til hvem skal vi gaa hen? Du har det evige livs ord.“ Kaster vi dernæst blikket paa den apostoliske virksomhed efter Kristi himmelfart, da ser vi Petrus den ene gang efter den anden staa frem og holde troskræftige, frimodige taler om de kristelige frelsessandheder, og han bryder sig ikke spor hverken om trusler eller hudstrygning eller selv om korsfæstelse.

Den kraftige tro maatte naturligvis indgive Petrus en stor fortrøstning, en sterk tillid til frelseren. Den begivenhed, som Luk. 5, 4—6 skildrer, forvisser os om, at saa virkelig var tilfælde. „Far ud paa dybet og kast eders garn ud til en dræt!“ lød opfordringen. „Og Simon svarede: Mester, vi har arbejdet den ganske nat og fik intet; men paa dit ord vil jeg udkaste garnet.“ Som sagt, saa gjort, og tilliden blev belønnet. Et andet eksempel findes i Matth. 14, 22—31, hvor Herren kommer vandrende paa den oprørte sø, og Petrus forlanger: „Dersom det er Dig, da byd mig komme til Dig paa vandet!“ Paa Herrens „Kom!“ træder han uden betænkning og tvil ud af baaden og vandrer paa vandet. Saa viser det sig rigtignok, at fuldkommen er hans tro og fortrøstning ikke endnu; for idet han ser de store bølger omkring sig, bliver han ræd og begynder at synke, til Herren rækker sin haand ud med en mild bebreidelse.

Men nu er der i evangeliet en tildragelse, som man anfører imod Petrus med beskyldning for, at han har fornegtet troen. Det er den bekjendte begivenhed skjærtorsdag nat i Kaifas's gaard. Petrus bliver kjendt som en af Kristi disciple, men vil ikke gaa til bekjendelse; sluttelig begynder han endog at „forbande sig og sverge: Jeg kjender det menneske ikke, om hvem I taler (Mark. 14, 71).“ Det var en svær synd, det er sandt; dog fremgik den ikke i mindste maade af mangel paa tro, men af menneskefrygt og skræk for lidelser. Vorherre havde jo ogsaa i forveien udtrykkelig sagt: „Jeg bad for dig, at din tro ikke maa aflade (Luk. 22, 32)“ — og hans bøn kunde ikke forblive ubønhørt, saaledes som Han selv vidner for jøderne i Bethanien: „Jeg vidste, at Du altid bønhører mig (Joh. 11, 42).“ Derfor gav Han ogsaa ved samme leilighed Petrus det overordentlig vigtige hverv: „Styrk du dine brødre i troen!“ Han henviser altsaa

de øvrige apostler, der dog alle var belærte af Ham selv og paa særlig maade bistaaede af Sandhedsaanden, til apostelfyrsten Petrus, for hos ham at hente bestyrkelse i troslære og trosliv.

For at opnaa denne bestyrkelse vender kirken sig endnu fremdeles til st. Petrus, og ogsaa den enkelte kristen tør stole paa, i ham at finde en hjælper, der er rede til at gaa i forbøn hos Gud til opnaaelse af det, som er det vigtigste af alt, fordi det er grundlaget for et kristeligt liv — troens uskattelelige naade; og saameget mere rede, som han tilfulde har prøvet, hvad fald, anger, omvendelse og naade vil sige.

(Fortsættes.)

En episode af de moderne kristenforfølgelser

skildres i det franske blad „Figaro“. Artikelens første del er et brev fra selve mairén i den burgundiske landsby Vicq, hvor episoden er forefaldet.

„Jeg for min del har altid været en god republikaner; det samme er tilfældet med municipalraadet og øvrige 12 medlemmer. Men vi har fra vor barndom været vant til at have søstre her, og vi holder af dem, ikke blot fordi de er udmerkede kvinder, men ogsaa paa grund af de tjenester, de har gjort os. De var fortræffelige lærerinder. Vor kommune er desuden fattig: den har hverken læge eller apotheker, og søster Lévcadie har med fornøden autorisation pleiet vore syge. I december maatte søster Euphrasie, som havde mere specielt med undervisningen at gjøre, gaa tilsengs. Jeg henvendte mig da til undervisningsinspektøren i Langres og bad om midlertidig at faa ansat en anden søster i hendes sted, hvilket uden indsigelse tilstodes. I april døde søster Euphrasie, og inspektøren sagde da, at han havde 12 udeksaminerede unge piger fra normalskolen at pladsere, og at de efter afdøde søstre ledige pladse ifølge loven skulde besættes med saadanne.

„Jeg gjorde inspektøren opmærksom paa, at vor kommune befandt sig i en særegen stilling. Vore søstre virker i et lokale, som tilhører dem, og de koster meget mindre end verdslige lærerinder. Den eiendom, som er dem testamenteret, men som staar under vor administration, indbringer 1650 francs om aaret; men alle søstre tilsammen nøier sig med 900 francs. [Det bliver kun 225 frcs. eller 162 kroner aarlig for hver søster at leve af. Resten af de for søstre bestemte penge stikker kommunen altsaa i sin egen lomme. Red.] Kommunen har saaledes en aarlig indtægt af 750 francs, som den hellig tiltrænger, da den er i gjæld. Inspektøren svarede mig, at det ikke vedkom ham, og at han maatte befølge loven.

„Vi fik derefter flere opfordringer til at modtage en verdslig lærerinde. Municipalraadet voterede enstemmig for bibeholdelsen af søstre. Da jeg desuagtet modtog en opfordring fra overinspektionen for skolevæsenet til at indsætte en verdslig lærerinde, indgav jeg min dimission.“

Forrige torsdag morgen kom saa inspektøren

med to gendarmere for at installere lærerinden i søstrenes hus; men dette var stængt, og endel af landsbyens folk samlede sig udenfor det og erklærede, at han ikke kom ind. Han maatte da gaa med uforrettet sag, men kom den følgende morgen igjen, ledsaget af en trop paa 17 gendarmere. Hele landsbyen, 7—800 personer, havde samlet sig foran huset og vilde ikke lade inspektøren og gendarmene komme frem til det; men gendarmene huggede ind paa den vaabenløse mængde og drev den tilside, huset blev brudt op, og lærerinden bragt ind i dette.

Denne med mere end tvilsom formel lovhjemmel iverksatte voldshandling, der er kommet uventet nu, da radikalernes religionsfølgelse mentes at skulde være ophørt, har vakt almindelig indignation ogsaa inden den moderate del af den republikanske presse.

Mig horer hevnen til: jeg vil betale, siger Herren.

„Mrgbl.“ for i tirsdags anfører følgende af det katholske blad „Oberschwäbischer Anzeiger“:

„Fyrst Bismarck har ganske vist indlagt sig sjelden store fortjenester; men disse er blevne formørkede gennem skyggen af den saakaldte „kulturkamp“, der uden hans bifald aldrig vilde have vundet den udstrækning, som den faktisk vandt. For al den skade og sorg og ulykke, som denne strid bragte over Tyskland, bærer Bismarck ansvaret: for den tunge sjælenød, i hvilken han har styrtet tusender af levende og døende, for den materiele skade, som saa mange preussiske katolikere gennem ham har lidt, for hine mange velsignelsesrige institutioners undergang og ødelæggelse, som er forvoldt gennem hin kamp, for savnet af en regelmæssig sjælesorg, af en kirkelig opdragelse for ungdommen, som tusender af menigheder for hans skyld har maattet undvære. Og nu? — Den engang saa mægtige kansler er en død mand! Næsten samtidig med Bismarck faldt endnu en — hans trofaste adjutant i kulturkampen, hr. von Lutz. Ogsaa han erklærede engang stolt ligeoverfor den bayerske landdag, som stormede imod ham: „Jeg forbliver paa min post, indtil den kalder mig bort, som har stillet mig paa min post.“ Men ogsaa her har en høiere grebet ind! Hr. von Lutz blev ogsaa styrtet — ja man fortæller endogsaa, at han styrtedes af sin efterfølger; og han lider af hjerteforkalkning — en af hine rædselsfulde sygdomme, der ustanseligen fører den rammede en skrækkelig død imøde. Det er et sørgeligt billede, som en kort betragtning fører frem for vort blik af hine kredse, der er traadte op imod den katholske kirke, eller som ialfald har ladet denne kirke staa ubevogtet, ubeskyttet i kritiske tider. Aleksander II., der forfulgte den katholske kirke i Rusland og specielt i Polen, blev sønderrevet og lemlæstet af de nihilistiske sammensvornes bomber. Napoleon III., der væsentlig bidrog til pave Pius IX.s detronisering, døde selv detroniseret af den smertefuldeste af alle sygdomme, efter at hans trone var lagt i ruiner — i landflygtighed; hans eneste søn og arving faldt som offer for de afrikanske vildes spyd; Napoleon III.s hus er uddøet. Viktor Emanuel,

„seierherren“ ved Porta Pia, døde i sin manddoms alder pludselig efter neppe fire dages sygdom i det af ham annekterede palads, der tilhørte Roms paver, knugget af det bitreste samvittighedsnag. Det katolske Østerrige, hvis apostoliske majestæt lod paven uden beskyttelse, saa sin kronprins ende sit liv ved selvmord, saa at ogsaa den haardt hjemsøgte keisers stamme er dømt til at udslukkes. Det katolske Baiern, hvis minister havde skrevet kampen imod pavens og det vatikanske konciliums ufeilbarhed paa sin fane, maatte opleve, at dets konge uden efterkommere i vanvidets mørke søgte døden i Starnberger-søens bølger. Og hvorledes gik det de statsmænd, som deltog i kampen mod pavedømmet? Grev Arnim, Pius IX.s dødsfiende, hvis usalige virksomhed imod det vatikanske koncilium endnu staar friskt i alles erindring, og som ved Roms indtagelse red ved siden af den italienske general Cadorna ind i den evige stad — han døde, dømt til svær straf, en kvalfuld død som hjemløs flygtning. Og Gambetta, hin rasende fiende af kirken, endte næsten pludselig paa en maade, som vakte alle redelig tænkende menneskers afsky. Men lad dette være nok! Er alt dette og saa meget andet da ikke andet end blotte „tilfældigheder“?

Over denne anskuelsesmaade opholder det kristelige „Morgenblad“ sig, idet det under overskrift „Katholsk opfatning“ anfører ovenstaaende „som et eksempel paa, hvorledes politiske begivenheder kan opfattes fra et yderliggaaende katolsk standpunkt.“ Som om ikke ogsaa det nævnte kristelige blad troede, at Gud er hevner ligesaavel for politiske forbrydelser som for alle andre, da dog disse almindeligvis har mindre rækkevidde end hine! Kjender „Mrgbl.“ Antiokus Epifanes' og Herodes Agrippas historie? Og som om ikke den katolske kirke nødvendigvis maatte betragte som forbrydelse hine statsmænds bekjæmpelse af den, saasandt den — i modsætning til de protestantiske religioner og samfund — holder sig for den ene sande og saliggjørende, fordi dens historie viser, at den er ikke stiftet af noget menneske, men af Kristus og hans apostler.

Vidnesbyrd af fiendemund.

Den evangeliske rigsdagsmand Ahlhorn, vicepræsident for den oldenburgske landdag, sagde d. 25de novbr. 1887: „Den store tilstrømning til de barmhjertige søstres Pius-hospital har sin grund i deres uforlignelige pleie. I sygepleie staar katolikkerne over os.“

Den lutherske pastor dr. Schramm i Bremen sagde i Januar 1888 i Oldenburg: „De katolske sygesøstre er kun besjælede af den tanke, ved hensynsløs selvopofrelse at erhverve sig himlen. Det er derfor ikke at undre paa, naar pleien i de katolske søstres sygehuse bliver foretrukken for pleien i de protestantiske søstres.“ Heri saa taleren naturligvis en stor fare; derfor opmuntrede han sine tilhørere til at efterligne de katolske ordeners selvopofring.

Et vidnesbyrd om den katolske indremission af lagde i det preussiske andetkammer den protestantiske

rigsdagsmand von Gerlach den 12te febr. 1853 ved en beretning om folkemissioner, som ordensfolkene havde holdt. Til grund for denne laa de beretninger, som landraaderne, der jo for størstedelen er protestanter, havde indsendt. Han siger da: „Jeg ved ikke, om d'herrer tror, at vi er rige nok til at kunne undvære en saa velsignelsesrig indflydelse; jeg ved ikke, om De tror vort stakkars folk i besiddelse af en saa stor skat af tro og sedelighed, at vi tør vise en saadan velsignelse fra os.“

De protestantiske missionsselskaber

i Kina aabnede den 10de mai en konferens i Shanghai's theater, da den protestantiske prest negtede dem domkirken. Forsædet førte Kina-indland-missionens stifter, Taylor. Der samledes et stort antal missionærer af begge kjønn, „og denne apostelskare er komfortabelt indkvarteret,“ fortæller „Mrgbl.“ Angaaende desvenske og norske deltagere skriver en korrespondent til samme blad følgende: „Foreløbig er vore missionærer allierede med „Kina-inland-missionen“; men der er allerede en sterk stemning blandt herværende svenske og norske missionærer for at gjøre sig uafhængige af det engelske selskab og danne en egen skandinavisk eller svensk mission — misnøie er allerede begyndt, 2 eller flere af vore missionærer har opsagt sin forbindelse med Taylor-missionen. Det vil sikkert ikke gaa i længden at staa under formynderskab af det engelske selskab — især da vore missionærer arbejder med fremgang paa sine egne felter, som de ønsker at beholde.“

Her blottes en af protestantismens store bylder; som svækker den protestantiske missionsvirksomhed, nemlig splittelsen, overfor hvilken den ingen nationalitet og ingen sekt kjendende kosmopolitiske, ene og enige katolske kirke opviser sine baade kolossale og storartede frugter.

Katholicismen og arbeidersagen.

(Fortsat.)

„Naar en af hele verden forladt olding, der i bitter nød ligger paa den bare jord, forbander sin haarde lod og med socialismen kræver ligelig deling af al eiendom; og naar saa en barmhjertig søster gaar hen og tager sig af ham, fører ham til sit kloster og for at trøste ham fortæller, hvor mange jomfruer af de rigeste familier der er indtraadte i ordenen for at uddele sin eiendom til de fattige og blive fattige selv — ja, da vil han nok i begyndelsen se paa hende med vantro blik; men naar han saa alligevel maa tro, hvad søsteren har fortalt, da vil hendes ord som balsam lindre den utilfredse mands smerter, og den straaleglans af heltemodig forsagelse, der hviler om hine kvinders hoved, vil rette den fattiges øie paa det hinsidige, hvor en evig løn venter ham, ifald han taalmodig bærer den lod, som skjæbnet har lagt paa hans skuldre, men som ordenssøstre frivillig har valgt for sig.

„Naar bjergmanden, hvis kone ligger syg hjemme,

er ifærd med sit anstrengende arbejde under jorden og dertil bliver pint af bekymring for sin syge kone og sine hjælpeløse børn, saa han fristes til at knurre mod Gud og forgribe sig paa næstens gods, og han saa vender hjem i den slags tanker og finder en klostersøster derhjemme, som af klostrets midler eller ved sammentiggede gaver har pleiet hans kone, mættet hans børn og lavet ham selv en velsmagende aftensmad — maa han saa ikke derved blive helbredet for sine socialistiske tanker? Vil han ikke løfte sine hænder mod himlen og bede om styrke til at efterligne denne frivaltte, klosterlige fattigdom og derved bære med taalmodighed det arbejde, Gud har lagt paa ham? En saa velsignelsesrig og staten styrkende indflydelse øver ordensfolkernes fattigdom. . . Og naar deres eksempel har stillet arbeideren for øie, at der gives et hinsides, og at dette liv blot er en forberedelse til det andet, da er han ogsaa tilgjængelig for belæring om sine pligter og om arbejdsgiverens rettigheder.

„Ikke enhver arbejdsgiver danser paa roser; mangen har anbragt sin store formue i et foretagende, der er forbundet med stor risiko: kriser i forretningsverdenen, krig, feilslagne spekulationer kan i løbet af kort tid tilføie ham meget store tab. Grundet paa denne risiko har han ret til at gjøre krav paa en gevinst, der overstiger den almindelige rentefod. Han er heller ikke pligtig at betale sin arbejder en løn, med hvilken ogsaa udgifterne ved dennes fornøielseslyst og følgerne af hans dovenskab kan bestrides. Hvem kan i lønningsspørgsmaalet opstille den matematiske formel, ved hvilken arbejderens ret og arbejdsgiverens pligt bliver nøiagtig bestemt? En saadan formel er umulig. Men naar arbejderherren har kristenkjærlighed til arbeideren, og naar arbeideren paalægger sig selv maadehold, og naar begge parter efterligner ordensstandens forsagelse og ikke regner de jordiske goder og nydelser for høit, da vil freden, til gjensidig fordel, lettelig blive bevaret.

„Den af Gud satte ordening fører med sig, at der gives forskjellige stænder i samfundet, og at det ene menneske er det andet underordnet: børnene maa lyde sine forældre, arbeiderne arbejderherren, de undergivne den kirkelige og verdslige øvrighed. Netop blandt den arbejdende klasse tager nu desværre de voksne børns lydighed mod forældrene ganske betydelig af; sin hele fortjeneste burde de give til familiens underhold; men mange betaler kun sine forældre kostpenge, andre forlader endog hjemmet aldeles. Dette er meget beklageligt. Saa er der ogsaa mangen arbejder, hvem arbejderherrens befalinger forekommer trykkende, og som derfor tidt føler lyst til at reise sig imod ham. Hvad endelig øvrigheden angaar, saa lægger den tunge byrder paa borgernes skuldre; vel søger vi igjennem vore repræsentanter at mindske dem, men hvad der ikke ad denne lovlige vei lader sig fjerne, det maa vi statsborgere i lydighed mod øvrigheden bære. Just det, at byrderne, man lægger paa os, er tunge, giver socialismen en kjærkommen anledning til at angribe den retmæssige øvrighed i og for sig, at angribe dens bestaaen og arbejde paa at fjerne den.

„Men naar det ene menneske ikke længer er berettiget til at byde, og det andet pligtigt at lyde, naar hvermand vil byde, og ingen mer lyde, da maa god orden i alle forhold blive tilintetgjort. Enhver lydighed falder svær, det være nu barnets eller undersaatens. I høi grad lettet blev underkastelsen os, om vi stedse havde for øie et eksempel paa en lydighed, som er vanskeligere end den, der kræves af os, og er overtagen frivillig. Nuvel, det katholske ordensliv giver saadanne eksempler.

„Helt mangen, der lever under gunstige forhold og kan befale over mange undergivne, gaar i kloster og aflægger løfte om fuldstændig lydighed overfor sine foresatte — men selvfølgelig ikke lydighed i tilfælde af, at der blev befalet noget, som er synd. Rigtignok paastaar vore modstandere, at de ordensforesatte har magt til at paalægge sine undergivne ogsaa hvad der er synd. Dette forekaster man især jesuiterne, og dog indskrænker deres regler (Summarium, regel 31) lydigheden udtrykkelig til befalinger, „i hvilke man ikke ser en synd.“

„Fordringen om ubetinget lydighed har jeg blot fundet hos soldaterne og frimurerne. I den af grev Waldersee forfattede instruktion for infanteristen staar der: „Lydigheden imod enhver foresattes befalinger er ubetinget, d. v. s. de maa udføres straks, uden indvendinger og uden at fortrække en mine; denne ubetingede lydighed kaldes subordination.“ Hermed skal ikke være sagt, at soldaten kan tvinges til at begaa synd. Men naar denne mening ikke ligger i de anførte ord, saa burde man heller ikke lægge den i de ordensreglers ord, der med rette indskærper strengt, at de foresattes befalinger i tilladelige ting skal punktlig og uden indvending etterkommes. Af frimurerne kræves det at yde enhver af de foresattes befalinger ubetinget lydighed. Da sagen forholder sig slig, er det paa-faldende, at man dadler klosterlydigheden, og end mere rart er det, naar man paastaar, at ordenernes lære om lydighed gjør deres medlemmer til „de foresattes viljeløse verktøi“ og derved „tilintetgjør de undergivnes egen viljes- og tankefrihed og deres aandelige personlighed“.

„Uden lydighed kan ingen familie, ingen stat, ikke engang en forening bestaa, altsaa sikkert heller ikke noget kloster. Klosterlydigheden er ikke en tilintetgjørelse af den personlige viljes- og tankefrihed, men en fuldstændig fri akt af heltmodig underkastelse under andenmands befaling. Gode børn beslutter sig frivillig til at udføre sine forældres befalinger; soldaten lyder sin officer i fredstid saavel som i krig. Mon „den aandelige personlighed tilintetgjøres“ ved denne lydighed? Lydighedsløftet forpligter ordensfolkene hovedsagelig til at overtage de arbejder i sin ordens virksomhed, der bliver dem paalagte af de foresatte. Lad os sætte et fald: et ordensselskab faar det hverv af paven at forkynde evangeliet blandt en vild folkestamme. Ethvert medlem af ordenen ved, at dette hverv er forbundet med usigelig møie, ja at ens liv maaske vil falde som offer for det usunde klima og de vilde indfødte. Den foresatte udvælger de medlemmer, hvis

legems- og aandskraft og hvis dyder gjør dem egnede til den vanskelige opgave; de udvalgte giver han befaling, og de adlyder; de gaar ind i kapellet, tager afsked med sin frelser, der har optændt et saadant mod i deres hjerte, de lægger sit liv som et offer paa alteret og drager saa kjækt enhver besværlighed og enhver fare imøde. Kan man kalde det for tilintetgjørelse af personlig villen? tilintetgjørelse af den enkeltes personlighed? Ordensmanden, der frivillig paatager sig i lydighed, hvad han ikke er forpligtet til, letter ved sit eksempel andre folk den lydighed, som disse er forpligtede til. En saadan mand, der har hengivet sin uafhængighed, arbejder med udbytte, naar han prædiker underkastelse for børn, som er tilbøielige til at være ulydige, for arbeidere, der er tilbøielige til uberettiget at gjøre uroligheder, for medborgere, der er tilbøielige til at gjøre oprør mod øvrigheden — thi hans formaning er ledsaget af eksemplet.“

(Sluttet.)

Guds forsyn.

Skibsreder og chef for hvalfangerbaadene „Alfa“ og „Beta“, hr. Kristoffer Castberg af Sandefjord, en almindelig anseet, agtet og troværdig mand, skriver i „Bud og hilsen“ følgende oplevelse:

„Hvad jeg nu vil fortælle, hændte mig paa opturen til Ishavet aar 1874, en 20 mile søndenfor polarcirkelen og omtrent midt imellem Norge og Island.

„Det var en lørdag aften. Det blæste sterkt fra syd, vi førte to stumpe mersseil og revet fok, kursen var NNO. Styrmanden havde førstevagten paa dækket, idet vi gik tilkøis ved nitiden. Da jeg havde sovet en stund, vaagnede jeg ved, at jeg syntes, en sagde til mig: „Styr nord til vest!“ Jeg ringede paa styrmanden og fortalte ham dette; men følgen af vor raadslagning blev, at skibet skulde gaa samme kurs; hvorpaa jeg atter lagde mig til at sove. Jeg havde sovet vel $\frac{1}{2}$ time, da jeg atter hørte den samme stemme raabe endnu tydeligere end før: „Styr nord til vest!“ Jeg reiste mig op i sengen, ringede paa styrmanden og sagde til ham, at vi nu maatte forandre kurs, da jeg atter havde hørt den samme stemme raabe de samme ord. Jeg mente nemlig, at min drøm — eller hvad det var — maatte betyde noget; men styrmanden foreholdt mig, hvor galt det var, om vi forandrede kursen 3 streger vestligere, da vi paa den maade fik isen altfor vestlig, og jeg lod mig overtale til fremdeles at styre NNO. Atter sovnedes jeg ind og havde vel sovet omkring en time, da jeg pludselig vaagnede ved, at en tager mig i skulderen og raaber høit og tydelig: „Styr nord til vest!“ Nu var jeg ikke længere tvilraadig om, hvad jeg skulde gjøre. Jeg kom i en fart ud af køien, fik fat paa styrmanden og fortalte ham, hvad jeg havde hørt for tredje gang, og gav ordre til straks at styre nord til vest, hvilken kurs vi holdt, indtil søndag middag, da vi fik se en skonnert ret forud med nødflag oppe og med 5 mand ombord. Den sjette mand, styrmanden, var tre dage forveien skyllet overbord af en braadsø, der havde

ødelagt alt løst og fast paa dækket, ramponeret riggen og splintret forstavnen, saa fartøiet var synkefærdigt. Straks forsøgte vi at bjerge de ulykkelige; men dette var ikke saa let, da søen var saa høi, at vi vanskelig kunde faa ud baaden. Vi maatte forsøge med liner, og efter mange mislykkede forsøg var vi endelig saa heldige at faa forbindelse med vraget, og klokken 5 havde vi alle 5 mand velbeholdne ombord. [De var hjemmehørende i Mandal.] Havde dette hændt den følgende dag, havde vi aldrig kunnet redde dem; thi der blæste da en orkanagtig storm med snefog.“

Benedikt fra Nursia og hans amme.

Af

Fr. Paludan-Müller.

(Fortsat.)

Benedikt.

Det er rester at den gamle
Keiserborg og sommerbolig,
Kaldet *villa Hadriani*.

Ammen.

Saa en keiser har havt bolig
Der i dalen?

Benedikt.

Ja, den samme
Keiser Hadrian, der bygged
Til sig selv det runde gravsted,
Som i Rom saa tidt du seet har
Paa den anden side floden.

Ammen.

Mægtig borgen her har været,
Som en by saa stor i omfang.

Benedikt.

Ja, et stort rum var fornødent
Til hans mange store fester,
Til hans templer og hans haver,
Til hans skuespil og lege,
Til at gjemme al den rigdom,
Han paa reiser havde samlet.
Alt, hvad merkeligt og skjønt han
Havde truffet rundt i verden,
Enten her var stilt tilskue
Eller kunstig efterlignet.

Ammen.

O, mit barn, du er velsignet,
Hvis, naar hjem igjen vi kommer,
Af den tykke pergamentsbog
Hans historie du mig læser.
Hvad staar ikke der optegnet
Om de gyldne keisertider,
Da vort navn saa høit var steget!
Men jeg selv har ogsaa meget
Hørt om disse stolte romere,
Som man kalder for de gamle,

Skjønt vel de, saavel som andre,
Engang og har været unge.
Tænk blot! sig i melk de baded,
Deres trær med vin de vanded,
Deres kjøkkentøi af sølv var,
Og et overmod de viste,
Saa af fugl og fisk de spiste
Tunge kun og bryst og hale.
Men lad dem ha været gale,
Og lad os tilveirs nu stige!
Nok jeg pustet har, og æslet
Skraber med sin hov i jorden,
Som det kunde lugte høt
Og den lune stald hos bonden.

Her, idet hun pilevaanden
Spille lod paa dyrets sider,
Traved atter fremad ammen.
Benedikt og Markus fulgte
Nær i sporet, henad veien,
Der nu mer og mer steg opad,
Til den, ikke længer synlig,
Sig i oljeskoven dulgte.
Komne giennem skoven, fulgte
For en stund de kløftens vandløb,
Til paa engang — hvor just veien
Dreied af mod byen Tibur —
Ligefor dem klart sig viste
Reisens maal, det høie vinbjerg,
Af en stenmur sluttet inde.
Som nu der, langs muren, langsomt
De red ned mod bondens bolig,
Sagde ammen: Merk dig, lille
Benedikt, hvad her jeg siger!
Naar vi nu gjør holdt ved broen,
Medens jeg gaar ind til bonden
Og til haven henter nøglen
Og bestiller herberg til os,
Maa du hjælpe gamle Markus
Med hans trækurv, at der intet
Gaar istykker og forkommer.
Er med losningen I færdig,
Lad saa Markus vogte tæiet
Og begiv dig op ad stien
Til den høie fjeldterrasse.
Der en stund dig selv du passe,
Til musiken dig forkynder,
At vor store fest begynder.

Her steg ammen af og priste
(Tørrende sin varme pande)
Reisens held, hvorpaa tilfods hun,
Førende sit dyr ved tøilen,
Ind ad bondens port begav sig,
Medens Benedikt af sadlen
Markus hjalp hans mange sager,
Kurv og dunk og sæk og poser,
Og, med ammens bøn i minde,
Varlig tog paa hvert et stykke.
Blev en færdig dermed, ilte

Op han ad den snevre fjeldsti,
Op paa bjergets øde tinde,
Til en ubegrænset udsigt
Imod alle fire vinde:
Bag ham skraaned ned en hulvei
Mod Sabiner-landets bjerge;
For ham udstrakt laa Kampagnen
Med et glimt af verdensstaden,
Milevidt for øiet borte;
Paa hans venstre haand sig viste
Mellem de violblaa bjerge
Tuskulum og Alba Longa
Og tilhøre Tiber-dalen.
Der i fjernets lyse taage
Sig uendelig forlængde.
Længe, som af synet slaaet,
Stille stod den unge vandrer,
Blikket tabt i egnens storhed.
Da, som vakt af dybe tanker,
Vendte han Kampagnen ryggen,
Gik til kløften hen og satte
Paa en sten sig der i skyggen.

(Fortsættes.)

Jomfruen af Orleans.

(Fortsat.)

Med stor omtanke svarede Jeanne paa de spørgsmaal, man vilde fange hende med. Man spurgte f. eks., om hun var i naadens stand eller ikke. Et ja vilde blive taget som hovmod, og Gud staaar de hoffærdige imod; med et nei vilde hun have domfældt sig selv. Altsaa sagde hun: „Er jeg ikke i naadens stand, saa beder jeg Gud sætte mig i den, og er jeg i den, saa bevare Han mig deri. Jeg vilde være den ulykkeligste skabning, om jeg vidste mig udenfor Guds naade, og vilde heller være død end skilt fra Gud. Var jeg i syndens stand, tror jeg ikke, at de hellige vilde komme til mig.“

En anden fælde var følgende: „Ved I, om st. Katharina og Margaretha hader englænderne?“ Men svaret lød: „De elsker, hvad Herren elsker, og hader, hvad Herren hader.“ „Hader da Gud englænderne?“ „Angaaende Guds kjærlighed eller had til englænderne, og hvordan Han er sindet mod deres sjæle, ved jeg ikke besked. Men det ved jeg, at inden 6 aar er de jagne ud af Frankrige.“

Dommerne vilde forpligte hende under ed til at sige alt; men hun vilde kun sverge at sige alt, hvad der havde hensyn til processen.

Særlig nysgjerrig var man efter at erfare, hvad det var for en hemmelighed, hun havde meddelt kong Karl. Men Jeanne taug, forat ikke englænderne skulde misbruge hendes meddelelse til yderligere at svække kongens anseelse, der allerede stod paa svage fødder nok. Sagen var nemlig, at kongen havde bedet hende løse hans tvil om, hvorvidt han var egtefødt søn og følgelig retmæssig arving til den franske trone. Og jomfruen havde givet ham gunstigt svar.

Med Jeannes forsøg paa flugt i fangetaarnet paa Beaurevoir beskjæftigede forhøret sig gjentagende. „Sprang I ned“, spurgte man, „med eders rasters tilladelse?“ „St. Katharina sagde mig daglig, ikke at springe; Gud skulde nok hjælpe mig og folket i Compiegne. Efter spranget trøstede hun mig igjen og sagde, at jeg skulde skrifte og bede Gud om tilgivelse.“ „Havde I isinde at dræbe eder, dengang I sprang ned?“ „Nei; jeg befalede mig først Gud i vold og tænkte at kunne undkomme og slippe for at blive udleveret til englænderne. Paa den hl. Katharinas raad skriftede jeg, og hun har meddelt mig, at Gud har tilgivet mig.“ Saa spurgte man, om hun vilde undslippe af af sit fængsel. „Det manglede blot, at jeg skulde sige eder det,“ svarede hun. „Har I lov af eders helgener til at flygte?“ „Først har jeg bedet derom; men hidindtil har jeg ikke faaet det.“ „Hvor tidt hører I eders røster?“ „Jeg hører dem tre gange om dagen og i den senere tid mere end forhen.“ „Forandrer de stemmer, I hører, ikke mangen gang sine raad?“ „Aldrig har jeg fundet den ringeste modsigelse i deres ord. Jeg tror fast, at disse røster kommer fra Gud og paa hans befaling.“

Angaaende sin deltagelse i slagene erklærede hun: „Mit banner førte jeg selv, naar jeg angreb fienderne, for at undgaa at dræbe nogen. Jeg har aldrig dræbt nogen.“

Da retten havde udtømt sig i bestræbelser for at fremkalde selvmodsigelser og finde anklagepunkter, oplæste man protokollen for hende, og hun godkjendte den som stemmende med de gjorte spørgsmaal og afgivne svar.

Saa tog den egentlige proces sin begyndelse. Der opsattes et anklageskrift i 77 artikler, som man sagde var udragne af hendes svar. Men hele hendes levnetsløb var fremstillet deri paa saa onskabsfuld, forvrænget og bagvaskende maade, at Jeanne for en parts vedkommende erklærede det for ligefrem usandhed, og for de andre tings vedkommende beraabte sig paa sine udsagn og paa Gud. Man tilbød hende en raadgiver; men Jeanne betakkede sig og sagde, hun vilde ikke fjerne sig fra Guds raad. Hun vidste jo godt, at hendes fiender ikke mente det ærlig; man havde jo tidligere afslaaet hendes bøn om at sammensætte retten dels af engelsk- og dels af franksindede herrer. Ligesaa lidt var det ærlig ment med opfordringen til at underkaste sig kirken. Da to prester henledte hendes opmærksomhed paa den kirkeforsamling, der just blev afholdt i Basel, raabte hun fuld af glæde til biskop Cauchon: „Før mig til Basel; der vil jeg gjerne underkaste mig kirken! Før mig til den hl. fader i Rom; jeg skal gjøre alt, hvad han siger!“ Cauchon gav til svar, at Rom var langt borte, og hun skulde underkaste sig sine dommere. Men de to prester truede han med haard straf, saa de forlod skyndsomt Rouen.

Af de 77 artikler sammenstillede man 12 sætninger, ved hvilke den fromme og rene jomfru blev skildret som en kjætterske af første skuffe. Paa dette usande grundlag fældte 85 lærde fra universitetet i Paris og Rouens domkapitel dommen over hende. (Fortsættes.)

Indenlandske efterretninger.

Vor mission har faaet en ny arbeider i hr. pastor Hubert Haas, der er født ved M.-Gladbach i Rhinprovinserne, og er viet iaar i Belgien.

Den britiske eskadre ankrede op paa Kristianias havn forrige lørdag. Den har 4 skibe — sorte, tremastede dampskibe med gul skorsten. Besætningen bestaar af 1180 mand med 52 kanoner. Eskadrechef er Powlett. Om søndagen var 80 katholske matroser i den hl. messe i St. Olaf, førte af en premierløjtnant.

Vort kongepar ankom hertil iforgaars.

Bjornson har holdt en programtale paa Sarpsborg, hvor han bl. a. fremhævede, at matrosernes og husmændenes kaar maatte forbedres, og kongelønnen ned sættes.

Lønningsforhøielse forlanges af konstablerne ved politi- og brandkorpset.

123 udvandrere afgik iforgaars med „Angelo“.

Frithiof Nansen paaseiledes under sin reise fra Jamaica til Riga to gange og gik tilbunds udenfor Ystad. 4 mand druknede. Barken hørte hjemme i Arendal.

Synkefærdig er bark „Meteor“ af Farsund forladt i Atlanterhavet.

„King Storm“, den lille redningsbaad, er vel ankommen til Melbourne.

Udenlandske efterretninger.

Prestelig uvidenhed. Under forsæde af universitetets rektor har det videnskabelige institut i Padova tilkjendt den katholske prest Caverni 1ste pris, 5000 francs, for besvarelse af en offentlig prisopgave om den experimentale methodes historie. En professor tog 2den pris, en professor og en anden herre maatte dele 3dje pris. Ja, uvidende er de katholske prester aabenbart.

Rom, sædet for kristenhedens overhoved, er ikke blot blevet lykkeliggjort med at blive sæde for frimurerstororienten, men har nu tillige faaet et jødisk universitet med en storrabiner.

Ved udgravninger i Ægypten har man i byen Mendes fundet en biblioteksbygning med en mængde, dog sterkt medtagne papyrusruller i.

Stort slagsmaal fandt itorsdags sted i Roms byraad mellem raadsmændene. Menotti Garibaldi var den nærmeste foranledning.

Et stort uveir er gaaet over Foggia, hvor 7 mennesker dræbtes af lynilden.

En hvirvelstorm med skypumpe har i Illinois kostet mange menneskeliv.

Røverbedrifter. En italiensk bankier, der var tagen tilfange af røvere, forklædte som gendarm, er løsladt, efter at hans familie havde betalt 90,000 kroner i løsepenge. Sultanens svoger er ogsaa fangen; om løsepengene allerede er udredte, eller om han er befriet, ved vi ikke endnu.

Ildløs har ødelagt øen Martiniques hovedstad Fort de France. Det franske kammer har bevilget 144,000 kr. til hjælp for de brandlidte.

Uregelmæssigheder ved bladets tilstilling bedes uopholdelig meldte til ekspeditionen, Akersveien 4.